

Comisia juridică, numiri și imunități

RAPORT

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (nr. 441 din 06.11. 2020), lectură finală

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative și expune următoarele.

La 20 noiembrie 2020, în ședința plenară a Parlamentului, proiectul menționat a fost votat în două lecturi.

În cadrul dezbaterilor în plen, dl. Igor Vrenea, deputat în Parlament a propus un amendament ce se referă la sancțiunea din art.222 din Codul penal și anume, de a înlocui cuvântul „sau” cu cuvântul „și”, care a fost votat în două lecturi.

În circumstanțele create, în opinia autorului, potrivit amendamentului propus pedepsele penale, respectiv amenda și munca neremunerată în folosul comunității, se vor aplica cumulativ, ceea ce rezulta că, pedeapsa munca neremunerată în folosul comunității devine pedeapsă complementară amenzi.

În sistemul pedepselor penale reglementat de Codul penal, munca neremunerată în folosul comunității este catalogată drept o pedeapsă principală.

În acest sens, art. 67 alin. (3) din Codul penal stabilește că „munca neremunerată în folosul comunității poate fi aplicată ca pedeapsă principală”.

Sub aspect comparat cu alte pedepse prevăzute în Codul penal, potrivit alin. (4) din același articol, amenda se aplică atât ca pedeapsă principală cât și ca pedeapsă complementară.

În acest context, Curtea Constituțională a reiețerat că, munca neremunerată în folosul comunității, poate fi aplicată ca pedeapsă principală sau

în cazul condamnării, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei – în calitate de obligație pentru termenul de probă (Decizia Curții Constituționale nr.15/2017, §24).

Astfel, se constată că în partea generală a Codului penal nu este reglementată ipoteza în care pedeapsa muncii neremunerate în folosul comunității ar putea fi pedeapsă complementară.

În ordinea logică de idei, analizând sancțiunile din partea specială a Codului penal se constată, că pedeapsa munca neremunerată în folosul comunității este, întotdeauna, o pedeapsă principală.

În circumstanțele reglementate de art. 64 alin. (7) din Codul penal, legiuitorul a prevăzut situația în care instanța de judecată, aplicând pedeapsa amenzii, iar „în cazul în care condamnatul nu este în stare să plătească amenda stabilită”, o poate înlocui cu muncă neremunerată în folosul comunității – fapt în care pedeapsa respectivă, poate apărea ca o pedeapsă alternativă unei alte pedepse principale.

Prin urmare, acest fapt urmărește atingerea scopului pedepsei penale, dar nu modificării tipului lor.

Legiuitorul a reglementat în art. 222 din Codul penal drept sancțiuni principale și alternative amenda și munca neremunerată în folosul comunității, dar nu pentru a putea fi aplicate în mod cumulativ, deoarece n-ar asigura respectarea principiului umanismului la adoptarea sistemului de pedepse reglementat de Codul penal.

Din cele expuse se concluzionează, că dacă pedeapsa cu amendă și muncă neremunerată în folosul comunității se aplică cumulativ, și în același timp, condamnatul este în imposibilitate de a plăti amenda, aceasta din urma nu ar putea fi înlocuită cu munca neremunerată în folosul comunității.

Prin urmare, în concursul împrejurărilor, instanța de judecată la stabilirea pedepsei ar fi nevoită să înlocuiască pedeapsa amenzii cu o altă pedeapsă principală, alta decât munca neremunerată în folosul comunității.

De menționat că, potrivit recomandărilor Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, statele membre sunt încurajate să recurgă cât mai mult posibil la alternative pentru detenție și să reorienteze politicile penale către aplicarea mai rară a pedepsei închisorii (Recomandarea nr. R (92)16 din 19 octombrie 1992 referitoare la regulile europene asupra sancțiunilor aplicate în comunitate, Recomandarea nr. R (99)22 din 30 septembrie 1999 cu privire la supra aglomerarea închisorilor și inflația populației închisorilor).

Curtea Constituțională în Deciziile nr. 14/2020, §19 și nr. 6/2015, §86 se expune asupra faptului, că sistemul pedepselor penale reflectă pe deplin principiul echității sociale, aplicarea lui umană și constă în corespunderea pedepsei cu fapta săvârșită, luând în considerație circumstanțele infracțiunii și personalitatea celui vinovat. Această competență se bazează pe rațiuni de politică penală, astfel încât să se asigure menținerea unui echilibru necesar, pe de o parte, între exigențele apărării societății și, pe de altă parte, indispensabila luare în considerare a nevoilor făptuitorului în condițiile inserției sociale.

Din considerentul în care la dezbateră proiectului (nr.441 din 06.11.2020) în ultima lectură, au fost acceptat amendamentul, care modifică esențial textul proiectului și schimbă conceptual principiile de reglementare a sistemului de pedepse prevăzute în partea specială a Codului penal, în baza demersului Ministerului Justiției nr.03/9370 din 30.11.2020, în calitate sa de autor, potrivit art.71 alin. (1) din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996, Comisia cu votul majorității membrilor aleși propune plenului Parlamentului examinarea în lectură finală a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (nr. 441 din 06.11. 2020), în următoarea redacție:

„Articolul 222 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72-74, art. 195), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

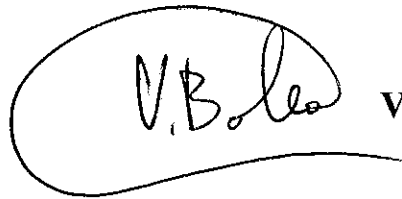
la alineatul (1), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se pedepsesc cu amendă în mărime de la 750 la 950 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2ani.”;

la alineatul (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1050 la 1250 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 1la 4 ani.”.

Președintele Comisiei

A handwritten signature in black ink, enclosed within a hand-drawn oval. The signature appears to read 'V. Bolea'.

Vasile BOLEA